

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA
UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 12 (5)

IZDAN 25. novembra 1922

PATENTNI SPIS BR. 651.

Société Chimique des Usines du Rhône, Paris.

Način spravljanja diacetata etilidena dejstvom acetilena na sirćetnu kiselinu.

Prijava od 29. marta 1921.

Važi od 1. aprila 1922.

Pravo prvenstva od 9. decembra 1916. (Francuska.)

Poznato je prema nemačkom patentu br. 271381 od 22. juna 1912. god. da se može spraviti diacetat etiliden dejstvom acetilena na kristalastu sirćetnu kiselinu u prisustvu sulfata ili fosfata žive.

Osvedočeno je da se ta reakcija u istini i dešava sa sulfatom žive, samo da bi utvrdjivanje acetilena bilo dovoljno, mora se raditi na temperaturi oko 90 stepeni. Na toj visokoj temperaturi dešava se dosta jako katranisanje i diacetat etilidena osim toga pretrpi primetno razoravanje usled prisustva sumporne kiseline koja se dekompozicijom katalizatora oslobodjava.

Sve druge soli žive sa mineralnim kiselinama dejstvuju nesravnjivo manje nego sulfat. Naročito pak fosfat (koji je u patentu pored sulfata jedino naznačen) nema apsolutno nikakvog dejstva. Isto tako i hlorigid žive.

U tekstu patenta rečeno je, istina, da se reakcija može olakšati dodatkom mineralnih kiselina ili kiselih soli katalizatoru, međutim opiti vršeni u tom smislu navode na konstataciju da jedino sumporna kiselina

proizvodi primetno dejstvo smanjujući temperaturu reakcije, ali da njeno dodavanje ima tu ozbiljnu nezgodu da znatno umanjuje proizvodjenje.

Sve ovo dokazuje da je reakcija daleka od toga da ima opšti značaj koji joj nemački patent pridaje.

Medjutim potraživač je našao da se sve te nezgode mogu izbeći zamenom sulfata žive eterima sumporne kiseline u prisustvu živinog acetata. U prvom redu ovih poslednjih treba pomenuti sulfat metilena.

Primer.

U rastvor od 40 delova živinog oksida u 1100 delova kristalaste sirćetne kiseline sipa se mešajući: 20 delova sulfata metilena zagreje se na 50 — 70 stepeni C i onda se sprovede aceten (čija je apsorpcija mineralna) dok se ne fiksira 200 delova.

Patentni zahtev:

Način spravljanja diacetata etilidena dejstvom acetilena na sirćetnu kiselinu, naznačen time što se tretiranje vrši u prisustvu etera sumporne kiseline i živinog acetata.

